

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

HIV/AIDS ile mücadelede etkili politikaların geliştirilmesi, farkındalığın yaygınlaştırılması, bu hastalıktan etkilenen bireylerin haklarının korunması, sağlık sistemimizi güçlendirmek için gerekli önlemlerin alınması ve sorunun temel nedenlerinin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Hasan Zulfat Çakar
Mersin Mv.

Cevdet AHAY
Karaman Mv.

Elvan IŞIK GEZMİŞ
Giresun Milletvekili
TBMM Katip Üyesi

Özgür Çeylan
Samsun Mv.
Milletvekili Sevilin
Adana Mv.

ASU KAYA
Osmaniye Milletvekili

Cumhuri Uzun
Müptle Mv.

GİZEM ÇACAN
Muğla Mv.

Hasan ZÜTÜRK
Bursa Mv.

Nail ÇİLER
Kocaeli Mv.

Tahsin BECAN
Yalova Mv.

Fahri Çeken
Kırklareli Mv.

Ayhan BALUT
Adana Mv.

İbrahim Karakor
Aydın Mv.

Talat DİNGER
Mersin Mv.

Aykut KAYA
Antalya Mv.

CHP
T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

[illegible]

GEREKÇE

İzmir'de 13 yaşındaki bir çocuğun AIDS hastalığı nedeniyle yaşamını yitirmesi, HIV/AIDS'in sadece yetişkinleri değil, çocukları da etkileyen bir hastalık olduğunu göstermiştir. Bu durum, HIV/AIDS'in Türkiye'de de ciddi bir halk sağlığı sorunu olduğunu ortaya koymaktadır.

Dünya genelinde yaşanan bu gelişmelerin sonucunda HIV/AIDS'li kişilerde ölüm oranlarında ciddi düşüşler ortaya çıkarken Türkiye'de ise özellikle pandemi ve sonrasında HIV/AIDS vakalarında farklı bir seyir ortaya çıkmıştır. Türkiye, her ne kadar HIV yayılımının düşük olduğu ülkeler arasında yer alsa da son yıllardaki yeni enfeksiyonlarda görülen artış ürkütücü boyutlara ulaşmıştır. Öyle ki, HIV enfeksiyonunun son 10 yılda %460 arttığı tek ülke Türkiye'dir.

HIV/AIDS, dünya genelinde ilk kez 1981 yılında Amerika'da tespit edilmiştir. Ülkemizde ise ilk vaka 1985 yılında görülmüştür. Bu hastalık, tedavi edilmediğinde bağışıklık sistemini zayıflatarak kişiyi enfeksiyonlara karşı savunmasız hale getirmektedir. HIV/AIDS, enfeksiyonu, korunmasız her türlü cinsel temas, ortak enjektörlerle damar içi madde kullanımı, enfekte kan ve kan ürünlerinin verilmesiyle ve anneden bebeğe gebelik döneminde, doğum sırasında veya doğum sonrasında emzirmeyle de bulaşabilmektedir.

Birleşmiş Milletler HIV/AIDS Ortak Programı (UNAIDS)'in 13 Temmuz 2023 tarihinde yayımladığı küresel HIV ve AIDS istatistikleri 2023 Raporuna göre; Dünya genelinde 39 milyon kişi HIV ile yaşıyor ve günde yaklaşık 4.000 kişiye HIV enfeksiyonu teşhisi konuluyor.

Yine bu rapora göre HIV ile enfekte kişilerin %53'ünü kadınlar ve kız çocukları oluşturuyor. Ayrıca dünya çapında, genç kadınlarda HIV enfeksiyonu oranları, genç erkeklerin 3 katı yükseklikte. Her hafta 15-24 yaşları arasındaki 4.900 genç kadın HIV ile enfekte oluyor.

90'lı yılların ortalarına kadar etkin tedavilerin bulunmamasından dolayı HIV ile enfekte pek çok insan yaşamını yitirmiştir. 1996 yılından itibaren HIV'i baskılayan antiretroviral (ARV) tedaviler bulunması nedeniyle süreç farklı bir aşamaya geçmiştir. Dünya Sağlık Örgütü HIV'i kronik bir sağlık durumu olarak ilan etmiştir. O tarihten bu yana tedaviye erişimi olan HIV pozitifler herkes kadar kaliteli ve sağlıklı bir yaşam sürdürebilmektedir.

Son yıllarda HIV/AIDS vakalarındaki artış özellikle çocuklar açısından kaygı verici bir boyut kazanmıştır. Yapılan araştırmalar ve basında yer alan haberler yüzlerce çocuğun HIV/AIDS hastalığına yakalandığını göstermektedir. Bu durum sağlık sistemi, önleyici halk sağlığı politikaları, erken tanı ve tedavi süreçlerinde önemli eksikliklerin bulunduğuna işaret etmektedir.

Yapılan araştırmalara göre resmi sayıların dışında HIV hastalığını bilmeyen pek çok kişi bulunmaktadır. Toplumda HIV farkındalığının düşük olması ve HIV'e ve HIV pozitiflere yönelik damgalama ve ayrımcılık nedenleriyle kişiler test yaptırmaktan çekinmektedir. HIV enfeksiyonu uzun yıllar belirtisiz seyredebildiği ve test yaptırılmadığı için Türkiye'de HIV ile yaşayan kişi sayısının gerçekte mevcut sayının en az 2 katı, hatta 3 katı olabileceği tahmin edilmektedir.

HIV/AIDS yalnızca bulaşıcı bir hastalık değil, aynı zamanda sosyal, psikolojik ve ekonomik etkileri olan bir halk sağlığı sorunudur. Çocuklar arasında hastalığın yayılması ise bireysel ve

toplumsal düzeyde daha derin sorunlara yol açmaktadır. Ancak iktidar tarafından gerekli özen ve politikalar oluşturulmamış, ne yazık ki gerekli denetim ve önleyici tedbirler alınmamıştır. Bu nedenle söz konusu hastalık giderek yayılmakta ve toplum sağlığını tehdit etmektedir. Bu çerçevede TBMM'nin konuyu araştırması, öneriler sunması ve çözümler geliştirmesi gerekmektedir.

Yukarıda ki belirtilen nedenleri baz alarak HIV/AIDS ile mücadelede etkili politikalar geliştirilmesi, farkındalığın yaygınlaştırılması, bu hastalıktan etkilenen bireylerin haklarının korunması ve sağlık sistemimizi güçlendirmek amacıyla Meclis Araştırmasının açılması hususunu saygılarımızla arz ederiz.

